

[Ole Børnt Henriksen]

Det emne har vi tidligere beskæftiget os med i forespørgselsdebatter her i Folketinget, og Det Konservative Folkeparti anser det for nødvendigt, at alle bebyggelser fra København til Skals – også de tomme gårde – inddrages i overvejelserne. Det er frugtbart at anskue Danmark som én stor by. Med vore godt 5 mio. indbyggere og 43.000 km² er vi ikke engang en særlig stor by.

Det næste ord, »miljø«, skal også uddybes. Når vi bruger det, lægger vi meget i det. Vi vil gerne have rent vand, ren luft og natur. Men man kan vel sige, at når vi bruger ordet miljø, tænker vi på forulempelser udefra; og jeg skal indskrænke mig til at beskæftige mig med de mere overordnede forulempelser, hvad vi vil med Danmark, for det er det, der må være det afgørende.

Det Konservative Folkeparti mener, at vi skal bevare både gamle og nye bygninger. Erfaringen viser imidlertid, at man ikke bevarer bare ved at frede, men især ved at finde og tillade ny anvendelse af bestående bygninger og kvarterer. I landbrugssprog kalder man dette om drift, og det er vist karakterisk for byer, at også byer skal i om drift. Dette kan nødvendiggøre nænsomme indgreb i byerne og i landskabet, men sådan har det altid været, og hvis jeg skulle nævne eksempler på fremragende indgreb i byer, må det vel være boulevardens gennembrud og Vesterbros gennembrud i Ålborg, og jeg skal undlade at nævne afskrækkende eksempler, da jeg har mange gode venner, der er valgt i Odense.

I den forbindelse vil jeg også gerne pege på en besynderlig mangel ved vor tid, som jeg tror vi skal være opmærksom på. Det, vi skabte omkring os i trediverne, havde rod i en debat, som næsten hele samfundet var engageret i. Man kan altid diskutere resultatet, men C. Th. Sørensens udendørsarkitektur og nogle bygninger, f.eks. Radiohuset i København, opført under krigen, gjorde denne ellers fattige periode rig, hvor vi om nutidens arkitektur ofte må mene, at den i nogen grad afspejler vores almindelige holdningsløshed med hensyn til fortid og fremtid.

Det er nok bedst at forny i arkitektonisk rige tider, hvor vi har syner, hvor vi har holdninger. Ellers bliver resultatet let den stilforvirring, vi oplever just her på Slotsholmen, anført af det hus, vi befinder os i, suppleret med Privatban-

kens bygning, med Eske Kristensens byggeriovre i Slotsholmsgade og fulden dt med Nationalbanken, der må minde tænksomme mennesker om Onkel Joakims pengetank.

Syner og holdninger: Man kan drøfte, om der skal planlægges, og hvem der skal planlægge, og det gør vi. Men vi i Det Konservative Folkeparti ser med uro på for langstrakt og for detaljeret og for bindende planlægning. Tænk på, at bare for nogle årtier siden troede alle i denne sal og i samfundet omkring os, at lykken var at stuve lønmodtagerne sammen i Høje Gladsaxe- og Brabrand-kvartererne, og man mente, at bare man plantede nogle træer og såede noget græs imellem disse uhyrligheder, ville der komme trivsel. Det, man byggede, var slum.

Siden fik vi boliger på steder, hvor fraværet af enhver butik tvang ejeren til at have mindst én, nu to biler, da begge ægtefæller skulle have erhverv. Virksomhederne og menneskene blev ved planlægning skilt fra hinanden, og når virksomhederne ikke længere forurener, vil man synes, at det er mærkeligt.

Sådan kunne man blive ved, og hvad bliver så opgaven? Vi skal undgå de vældige løsninger, hvor hovedvægten lægges på mængde og ikke på kvalitet. Vi skal have den holdning, at kvalitet, som ministeren også var inde på, er det helt afgørende. Når vi planlægger, skal vi gøre det på menneskenes egne præmisser og på virksomhedernes præmisser. Og planlægningen skal være bøjelig.

Så kommer vi til forespørgselsens tredje ord, der er »trafikproblemerne«. Jeg vil gerne henvende opmærksomheden på, at årsagen til trafikproblemerne ikke alene er, at byerne ikke er bygget til de mange biler. En væsentligere årsag er, at vi systematisk har placeret en mængde institutioner, styrelser og virksomheder og forretninger i vore bymidter, og at der vil blive gråd og tænders gnidsel, hvis vi giver os til at forbyde bilkørsel i dem.

Man kan have sympati for tanken om det, men når man nu engang har lagt forvaltninger, som folk er nødt til at opsøge, i bymidterne, så er det sin sag at formene folk adgang til dem med det eneste transportmiddel, der f.eks. kan rumme 10 kg skattebilag. Varer, som kun kan købes i bymidten, skal også på en eller anden måde bringes hjem. Vi kommer ikke uden om, at et bilforbud er en reel forlængelse af arbejds-